

Nr 198

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående organiserande av en svensk F.N.-styrka; given Stockholms slott den 5 november 1956.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

BERTIL

Torsten Nilsson

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att en svensk militär kontingent, omfattande en reducerad bataljon, organiseras för att ingå i en F. N.-styrka med uppgift att trygga och övervaka fientligheternas upphörande i Främre Orienten. Kontingenten föreslås skola rekryteras på frivillig väg. För ändamålet äskas ett reservationsanslag på 10 miljoner kronor.

*Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför
Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland i
statsrådet å Stockholms slott den 5 november 1956.*

Närvarande

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LINDHOLM.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anför chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Torsten Nilsson, följande.

I det kritiska läge, som uppkommit i Främre Orienten genom att Israels krigsmakt nyligen trängt in på egyptiskt territorium och även brittisk-franska militärstyrkor inlett operationer därstädes, antog F. N:s generalförsamling den 2 november 1956 en av bl. a. Sverige stödd resolution, vari alla i stridigheterna invecklade parter enträget uppfordrades att överenskomma om omedelbart upphörande av fientligheterna. I resolutionen uttalades vidare bl. a., att generalförsamlingen uppfordrade parterna i 1949 års israelisk-arabiska stilleståndsavtal att omedelbart draga tillbaka alla styrkor bakom vapenstilleståndslinjerna samt krävde att, sedan fientligheterna inställts, åtgärder skulle vidtagas för att öppna Suezkanalen och återställa tryggad frihet för sjöfarten. I en den 4 november 1956 av generalförsamlingen antagen resolution anmodades generalsekreteraren att framlägga en plan för upprättande, med samtycke av berörda nationer, av en internationell F. N.-styrka för att trygga och övervaka fientligheternas upphörande i enlighet med bestämmelserna i resolutionen den 2 november 1956. Enligt resolution den 5 november 1956 upprättade generalförsamlingen vidare ett kommando för den internationella styrkan samt utnämnde den kanadensiske generalmajoren E. L. M. Burns till chef för kommandot. I den sistnämnda resolutionen bemyndigades vidare chefen för kommandot bl. a. att, i samråd med generalsekreteraren, företaga rekrytering av officerare direkt från olika medlemsstater, dock icke från sådana som är ständiga medlemmar av säkerhetsrådet.

Den svenska regeringen har från F. N:s generalsekreterare erhållit förfrågan om Sverige är villigt att med en militär kontingent deltaga i den tilltänkta internationella styrkan.

Sverige synes i enlighet med sina förpliktelser som medlem i F. N. icke böra undandraga sig att medverka till upprättandet av en internationell vaktstyrka för att trygga och övervaka att fientligheterna i Främre Orienten upphör. I överensstämmelse med denna uppfattning har Kungl. Maj:t förut

denna dag beslutat svara generalsekreteraren, att den svenska regeringen i princip är beredd att medverka till upprättande av en svensk militär kontingent, avsedd att ingå i de berörda internationella styrkorna. I svaret framhålles att regeringen förutsätter, att styrkornas uppdrag är begränsat till det i resolutionerna den 4 och 5 november 1956 angivna syftet och icke innefattar en vakthållning inom området under obestämd tid eller i avvaktan på att de politiska frågor, som berör området, erhåller sin lösning. Regeringen utgår vidare från att svensk trupp icke skall stationeras på utländskt territorium utan vederbörande stats samtycke, och räknar med att kostnaderna till väsentlig del skall bäras av F. N. enligt särskild överenskommelse, som bör träffas härom med F. N.

Med hänsyn till ärendets brådskande natur har i olika hänseenden uttömmande uppgifter ännu icke erhållits från F. N:s sekretariat. Sålunda föreligger exempelvis icke fullständiga uppgifter angående önskad storlek, sammansättning, beväpning och övrig utrustning av förbandet.

Den svenska kontingent som kan komma i fråga för detta ändamål torde, såvitt nu kan bedömas, böra omfatta en reducerad bataljon.

Det synes icke böra ifrågakomma, att personal tvångsvis uttages för tjänstgöring i den svenska styrkan utan rekrytering bör ske helt på frivillig väg.

Såsom framgår av det anförda förutsättes, att särskild överenskommelse med F. N. skall träffas angående bestridande av kostnaderna för den svenska styrkan. I avvaktan på sådan överenskommelse torde kostnaderna för uppsättandet av kontingenten och för verksamheten helt få bestridas av statsmedel. Jag förutsätter att utrustning får ske från försvarets förråd.

Beräkningen av kostnaderna måste av förut antydda skäl bli synnerligen approximativ. Av stor betydelse för kostnadernas storlek är givetvis den tid, som uppdraget kan komma att räkka. Vid anslagsberäkningarna utgår jag emellertid från att kontingentens verksamhet kommer att omfatta en tidrymd av sex månader. Jag räknar med att ett belopp av 10 miljoner kronor är erforderligt för ändamålet. Jag har därvid utgått från att personalen kommer att tillerkännas förmåner i huvudsaklig överensstämmelse med dem, som enligt beslut av Kungl. Maj:t gällt för de svenska repatrierings- och övervakningskontingenterna i Korea. Anslaget bör lämpligen anvisas som reservationsanslag under fjärde huvudtiteln och benämnas Kostnader för organiserande av en svensk F. N.-styrka. Med hänsyn till de många osäkra faktorer, som vidlåder anslagsberäkningarna, torde Kungl. Maj:t böra bemyndigas att, därest så visar sig nödvändigt, få bestrida överskjutande kostnader med anlitande av anslaget till oförutsedda utgifter. I den mån så sker bör förhållandet senare anmälas för riksdagen.

Kungl. Maj:t torde böra bemyndigas att utfärda de bestämmelser av olika slag, som kan erfordras för organiserandet av kontingenten och dennas verksamhet.

Förberedelser för organiserande av styrkan bör emellertid vidtagas omedelbart så att den kan sättas in så snart förutsättningar därför föreligger. Kungl. Maj:t synes böra utfärda härför erforderliga bestämmelser utan att riksdagens beslut avvaktas. Jag avser därför att senare denna dag hemställa att överbefälhavaren erhåller uppdrag att organisera styrkan och att Kungl. Maj:t i anslutning härtill meddelar erforderliga bestämmelser för verksamheten.

Under återopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att enligt förut angivna riktlinjer organisera en svensk militär kontingent, avsedd att ingå i en F. N.-styrka med uppgift att trygga och övervaka fientligheternas upphörande i Främre Orienten;

b) till *Kostnader för organiserande av en svensk F. N.-styrka* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1956/57 under fjärde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 10 miljoner kronor; samt

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att, i enlighet med vad förut anförts, anlita anslaget till oförutsedda utgifter för täckande av kostnader för den svenska F. N.-styrkans verksamhet.

Med bifall till vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Sven Brodén